

EEN PLEK VOOR IEDEREEN!

TOCH?

**Onze
school
doet
mee!**

LESBRIEF Het was niet expres!

**Doelgroep
± groep 6 t/m 8**

Leerlingen ervaren dat je onderdeel kunt zijn van een groep zonder daadwerkelijk mee te doen. Ze ontdekken dat uitsluiting vaak onbewust ontstaat en dat het de verantwoordelijkheid van de groep is om ervoor te zorgen dat iedereen écht een plek heeft.

Aansluiting bij het thema

Deze les sluit aan bij het thema "Een plek voor iedereen! Toch?" door zichtbaar te maken dat aanwezigheid niet automatisch betekent dat je ook wordt meegenomen.

De les maakt de vraag concreet

Heeft iedereen een plek, en zorgen we er samen voor dat iedereen ook écht mee kan doen?

**KiVa
les**

**15
minuten**

Korte beschrijving van de les

In deze les vormen de kinderen samen een 'offline groepsapp' door zich te verzamelen rondom een beperkt aantal tafels of stoelen. Op deze manier ervaren kinderen hoe het ook online kan voelen wanneer niet iedereen automatisch wordt meegenomen of betrokken in een groep.

Vervolgens organiseert de groep samen een activiteit, zoals een feestje, een uitje of een klassenmoment. Tijdens het gesprek richt de leerkracht zich vooral op

de kinderen binnen de centrale groep. Kinderen aan de rand zijn wel aanwezig, maar worden minder betrokken bij het gesprek en het maken van plannen. Hierdoor ontstaat een situatie waarin kinderen ervaren dat je onderdeel kunt zijn van een groep zonder echt mee te doen.

In de reflectie onderzoekt de groep hoe buitensluiting soms ongemerkt ontstaat en wat je samen kunt doen om ervoor te zorgen dat iedereen een kans krijgt om mee te doen.

Les opbouw

1 Introductie

Schuif vooraf een aantal tafels tegen elkaar aan, als een soort eilandje. Zorg ervoor dat dit aantal tafels niet voor iedereen plek biedt. Zo ontstaat er vanzelf een verschil tussen kinderen die letterlijk midden in het gesprek staan en kinderen die meer aan de rand blijven staan.

Tip

Wil je liever niet schuiven met tafels? Dan kun je er ook voor kiezen om stoelen te groeperen of met stoepkrijt of afplakband een cirkel op de grond te maken. Ook dan ontstaat er een duidelijke binnen- en buitenruimte binnen de groep.

Laat alle kinderen verzamelen op en rondom de tafels die tegen elkaar zijn geschoven. Niet iedereen zal binnen de centrale ruimte passen. Laat dit gebeuren. Mochten kinderen extra tafels erbij aan schuiven, houd dan regie. Je wilt juist dat het niet allemaal op de tafels past.

Zeg bijvoorbeeld:

“Kom allemaal maar hierheen en neem plaats op en om de tafels. Jullie bevinden je nu eigenlijk in een groepsapp, maar dan offline. De plek waar je nu staat of zit, is dus onze groepsapp van vandaag. En in deze groepsapp gaan we samen iets organiseren.”

Tip

Indien nodig kun je enkele kinderen van plek laten wisselen, zodat verschillende kinderen ervaren hoe het is om zowel binnen als buiten de centrale groep te staan. Gebruik dit alleen wanneer je merkt dat dit helpt om de ervaring van de opdracht sterker of eerlijker tot uiting te laten komen. Let hierbij bewust op de groepsdynamiek en voorkom dat vaste rollen binnen de groep worden versterkt.

Kies zelf wat jullie gaan organiseren. Dit kan een fictieve situatie zijn, zoals een feestje, maar het werkt vaak sterker als je kiest voor iets dat jullie als klas ook echt zouden kunnen doen, zoals een weekafsluiting, een activiteit voor ouders of een klein klasmoment.

2 Ervaring

Nadat de kinderen een plek hebben gekozen, bespreek je waarom de offline groepsapp is opgericht en welke activiteit er georganiseerd moet worden.

Zeg bijvoorbeeld:

“Volgens mij zitten we zo wel goed. Met deze groep kunnen we prima een (onderwerp naar keuze) organiseren.”

Stel vragen zoals:

- > Waar gaan we heen?
- > Wat gaan we doen?
- > Wat nemen we mee?

Richt je in het gesprek vooral op de kinderen binnen de tafels. De kinderen buiten de tafels betrek je niet actief bij het organiseren.

Zodra er een activiteit is bedacht en de vragen zijn beantwoord, rond je af met:

“Volgens mij hebben we samen iets goeds bedacht, toch?”

3 Reflectie (kern van de les)

Tijdens de reflectie focus je op de achterliggende bedoeling van deze activiteit.

Stel de kinderen de vraag:

“Iedereen was aanwezig maar deed iedereen ook mee?”

Doorvragen

- > Wie stond er wel bij, maar deed niet echt mee?
- > Hoe kan dat gebeuren?
- > Hebben we dat doorgehad?
- > Was dat de bedoeling?

Richt de aandacht vervolgens op de gedeelde verantwoordelijkheid van de groep:

“Je kunt in een groep zitten zonder dat je echt meedoet.”

Vraag aan de kinderen:

“Wat hadden we als groep kunnen doen zodat iedereen écht mee kon doen?”

Laat kinderen oplossingen noemen, zoals:

- > opschuiven zodat een ander erbij past
- > tafels verplaatsen zodat er meer ruimte ontstaat
- > anderen actief bij het gesprek betrekken (in een echte groepsapp door bijvoorbeeld een poll aan te maken)
- > niet alleen zelf iets willen zeggen, maar ook reageren op een ander
- > een rondje maken ter afsluiting zodat iedereen iets kan toevoegen

Benoem ook dat niet altijd iedereen iets wil zeggen. Dat mag. Maar geef elkaar wel de ruimte om mee te kunnen doen.

Afsluiting

Sluit af met:

“Je kunt dus in een groep zitten zonder dat je meedoet.”

“Als je met z’n allen in een groep zit, geef iedereen dan ook de ruimte om mee te doen.”

Slotgedachte

Een plek hebben in de groep betekent meer dan erbij staan. Het betekent dat je wordt gezien en meegenomen.

Direct toepasbaar

In elke klas

Sluit aan

Bij herkenbare situaties (zoals groepsapps)

Veilig

Niemand wordt persoonlijk aangewezen

Focus

Op groepsverantwoordelijkheid

Ervaringsgericht

Kinderen zien en voelen het verschil tussen erbij zijn en meedoen

Eenvoudig uit te voeren

Zonder voorbereiding

Waarom deze les werkt

Als je met z'n allen in een groep zit, geef iedereen dan ook de ruimte om mee te doen.

Weektegenpesten.nl 21
t/m 25 september 2026

